

دانشگاه امام صادق (ع)
دانشکده معارف اسلامی و اقتصاد
پایان نامه کارشناسی ارشد

عنوان:

بهره وری نیروی کار در معدن خاک نسوز سمیرم و عوامل موثر بر آن

نویسنده: علیمرداد شریفی

استاد راهنما: محمد رضا قنبری

استاد مشاور: حمید ناظمیان، منوچهر عسگری

سال تحصیلی: شهریور ۱۳۷۰

توصیفگر: ۲۰۲ ص. : جدول ، نمودار . شماره بازیابی ۴۰ الف .

واژگان کلیدی: بهره وری نیروی انسانی / معدن خاک نسوز سمیرم / برنامه ریزی / معدن و ذخایر

معدنی

چکیده:

هدف از این رساله، بررسی میزان بهره وری نیروی کار در معدن خاک نسوز سمیرم و عوامل موثر بر آن است. مباحث پایان نامه در پنج فصل تنظیم شده است: فصل اول، معادن و برنامه ریزی صنعتی را مورد بررسی قرار می دهد. فصل دوم، به معدن خاک نسوز سمیرم می پردازد. بهره وری نیروی کار در این معدن در فصل سوم و عوامل موثر بر بهره وری نیروی کار در معدن در فصل چهارم، مورد مطالعه قرار می گیرد. نهایتاً فصل پنجم، به نتیجه گیری از تحقیق اختصاص دارد.

در این رساله ، ضرورت ایجاد سیستم اطلاعاتی مدیریت و برنامه ریزی در بخش معادن که از اساسی ترین بخشهای اقتصادی کشور محسوب می شود ، مورد تأکید قرار میگیرد. برای بررسی بهره وری کار به سه مسأله اصلی به عنوان عناصر کلیدی مرتبط با

بهره وری توجه می شود :

الف) قدرت تأمین نیازهای اساسی

ب) اعتماد به نفس

ج) توانایی انتخاب ،

مورد اولی متغیر اقتصادی و دو مورد دیگر متغیرهای غیر اقتصادی هستند. بنابراین ، سطح پایین زندگی ، سطح پایین اعتماد به نفس و محدودیت آزادی و انتخاب ، سه جزء اساسی ریشه توسعه نیافتگی را تشکیل می دهد.

با دقت در روابط علت و معلولی توسعه نیافتگی مشخص می شود که سطح پایین زندگی از قبیل ناکافی بودن کالاهای اساسی ، فقر بهداشت ، فقر آموزشی و .. به پایین بودن سطح درآمد مربوط است و سطح پایین درآمد نیز از پایین بودن بهره وری نیروی کار منشأ میگیرد. بهره وری پایین نیروی کار از عوامل متعددی ناشی می شود . از نظر عرضه ، ناشی از فقر بهداشتی ، سوء تغذیه ، طرز تلقی نسبت به کار ، بیکاری زیاد و ... و از نظر تقاضا ناشی از مهارتهای ناکافی ، فقدان مدیریت صحیح و متناسب با شرایط فرهنگی - اجتماعی ، سطح پایین تحصیلات و آموزش فنی و حرفه ای کارگر و همچنین اهمیت دادن به تکنیکهای سرمیه بر به جای کاربر می باشد. بنابراین ، ترکیب تقاضای کم و عرضه زیاد نیروی کار موجب کم استفاده نمودن از نیروی کار و در نتیجه افت بهره وری کار و به دنبال آن سطح پایین درآمد و سطح پایین زندگی را باعث می گردد.

پایین بودن سطح زندگی ، به کاهش اعتماد به نفس و عدم توانایی درانتخاب شغل و نهایتاً عدم کنترل فرد بر سرنوشتی که آن را محتوم می شمارد می انجامد. بنابراین ، بدون بهبود سطوح زندگی کارگر نمی توان انتظار پیشرفت و بهبود بهره وری نیروی کار را داشت.

مسأله " افت بهره وری " از یک سو و " عواقب ناشی از بیکاری نیروی کار " در معدن سمیرم و یا معادن مشابه مقیاس گستردگی تلاش هایی را که لازم است برای حصول به اشتغال مطلوب نیروی کار و استفاده صحیح ، کارا و انسانی از کارگران صورت پذیرد روشن می کند. تجربه نشان داده است اگر مدیریت معادن توسط بخش خصوصی انجام گیرد این احتمال و جود دارد که ا منابع وافر انسانی استفاده صحیح به عمل آمده وانگیزه کارهم در مدیر و هم در پرسنل افزایش یابد ، یکی از سیاستهای صحیح ، تشویق بخش خصوصی به انجام سرمایه گذاری و نظارت دقیق بر عملکرد نیروی کار است.

با بررسی معدن سمیرم به عنوان نمونه ای از معادن ایران می توان نتیجه گرفت که الگوی اشتغال در معادن ، چه مطابق با مدل انحصار خرید و چه مطابق با سایر مدلهای اشتغال باشد ، در هر صورت با اعمال روشهای کارا و مناسب می توان موجبات بهبود بهره وری نیروی کار به نحو مطلوب را فراهم آورد.